

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Національний університет цивільного
захисту України

Кафедра піротехнічної та спеціальної
підготовки

«Правила поведження при виявленні вибухонебезпечних предметів»

керівник заняття:
старший викладач кафедри П та СП
підполковник сл.цз Стецюк Є.І.

Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечного предмету військового призначення або підозрілого предмету

Вибухонебезпечними предметами являються будь-які пристрої, засоби, підозрілі предмети, які здатні за певних умов (або при дії на них) вибухати.

Ознаками, за якими можна визначити предмет як вибухонебезпечний, є характерна форма предмету (видовжена форма снаряду); наявність електричних дровів, що стирчать з предмету або тягнуться до нього; дивні звуки, які лунають з предмету (цокання годинника, шипіння, виділення газу тощо); світлові сигнали, які подає предмет (мигання лампочки).

Практично всі вибухові речовини отруйні, чутливі до механічних дій і нагрівання. Поводження з ними вимагає граничної уваги і обережності.

Одна з основних причин нещасних випадків з вибуховими предметами – грубе порушення елементарних правил безпеки.

Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечного предмету військового призначення або підозрілого предмету

Боєприпаси – вироби військового призначення одноразового вживання, призначені для поразки живої сили супротивника.

До боєприпасів відносяться:

бойові частки ракет; авіаційні бомби; артилерійські боєприпаси (снаряди, міни); інженерні боєприпаси (протитанкові і протипіхотні міни); ручні гранати; стрілецькі боєприпаси (патрони до пістолетів, карабінів, автоматів тощо).

Піротехнічні засоби:

патрони (сигнальні, освітлювальні, імітаційні, спеціальні); вибухові пакети; петарди; ракети (освітлювальні, сигнальні); гранати; димові шашки.

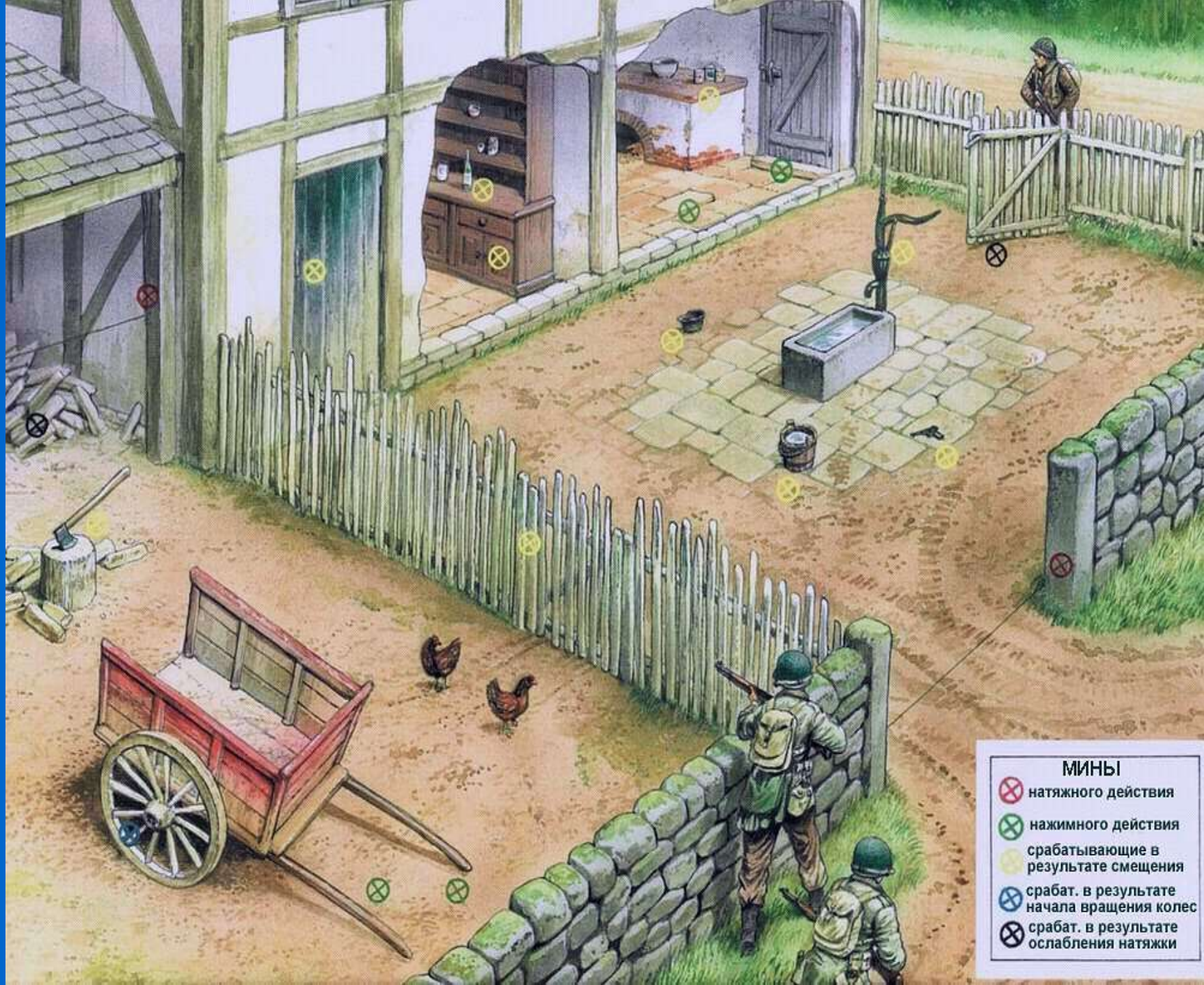
Саморобні вибухові пристрої – це пристрої, в яких застосований хоча б один елемент конструкції саморобного виготовлення: саморобні міни-пастки; міни сюрпризи, що імітують предмети домашнього побуту, дитячі іграшки або речі, що привертають увагу.

-
-
- **ПІДРИВНІ ПРИСТРОЇ** (у тому числі саморобні фугаси та розтяжки) - потужні заряди вибухової речовини, які виготовляються із будь-яких боєприпасів можуть бути з дистанційним, хімічним, механічним, електричним чи комбінованим приводом. Також можуть бути встановлені із сповільненням (годинниковим механізмом).
- Мета таких засобів – калічити людей та завдавати значних ушкоджень об'єктам інфраструктури.

-
-
- **МІНА-ПАСТКА** - спеціальний пристрій, який може бути замаскований під безпечні на вигляд предмети побуту. Пристосований для того, щоб убивати чи завдавати ушкоджень. Спрацьовує раптово, коли людина торкається чи наближається до, начебто, нешкідливого предмета або здійснює, здавалося б, безпечну дію. Найчастіше встановлюються в будинках, спорудах, поблизу предметів повсякденного вжитку, зброї, дитячих іграшок.

МИНЫ

- натяжного действия
- нажимного действия
- срабатывающие в результате смещения
- срабат. в результате начала вращения колес
- срабат. в результате ослабления натяжки

- КАСЕТНІ БОЄПРИПАСИ (артилерійські снаряди, авіаційні бомби, боєприпаси з реактивних систем залпового вогню типу «ГРАД», «УРАГАН», «СМЕРЧ», «ТОРНАДО»), що містять в собі вибухові касети, призначені для ураження людей. Мають самоліквідатор, що спричиняє вибух розкиданих на території касет через певний проміжок часу (ВКРАЙ НЕБЕЗПЕЧНО).

- **ГРАНАТА** призначена для ураження осколками й ударною хвилею чи кумулятивним струменем людей та техніки. Є ручні гранати та ті, що вистрілюються із зброї. За призначенням гранати розподіляються на: протитанкові (фугасні, кумулятивні), протипіхотні (осколкові, уламково-фугасні), запалювальні, гранати спеціального призначення (димові, освітлювальні, сигнальні, тощо).

- **АРТИЛЕРІЙСЬКІ БОЄПРИПАСИ** застосовуються для стрільби із артилерійського озброєння, мінометів та пускових установок (осколкові, осколково-фугасні, бронебійні, запалювальні тощо). В наземній артилерії на озброєнні є снаряди і міни: малих калібрів – менше ніж 70мм, середніх калібрів – від 70 до 155мм і великих калібрів – понад 155мм.

- **МІНОМЕТНА МІНА** необертовий оперений снаряд каплеподібної форми призначений для стрільби з гармат (мінометів). Особливістю є висока чутливість підривника миттєвої дії.

- **АВІАЦІЙНІ БОЄПРИПАСИ** боєприпаси, які складаються з бомб, запалювальних баків, патронів авіаційних кулеметів і гармат, бойових частин ракет.

Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечного предмету військового призначення або підозрілого предмету

У разі знаходження вибухонебезпечного пристрою КАТЕГОРИЧНО ЗАБОРОНЕНО:

Наближатися до предмету;

Пересувати його або брати в руки;

Розряджати, кидати, ударяти по ньому;

Курити та розпалювати поряд багаття або кидати в нього предмет;

Приносити предмет до дому, до місць скупчення людей .

Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечного предмету військового призначення або підозрілого предмету

При знаходженні вибухонебезпечного предмету:

Негайно (з безпечного місця) повідомте чергові служби органів внутрішніх справ, уповноважені органи з питань надзвичайних ситуацій (тел. 112 або 101), міліцію (тел. 102) (повідомлення робіть не поспішаючи, чітко, із зазначенням точної адреси, орієнтирів на місцевості місця знаходження вибухонебезпечних предметів).

При можливості попередьте про підозрілий предмет осіб, які знаходяться поруч.

Не підходьте до предмету, не торкайтеся і не пересувайте його, не допускайте до знахідки інших людей.

Відведіть на максимальну відстань усіх людей (не менш 100 метрів), які знаходяться поблизу, намагаючись рухатися назад по своїх слідах.

Позначте місце перебування вибухонебезпечних предметів та по можливості огородіть його (для огорожі використовуйте різні підручні матеріали: дошки, мотузки, жерді, клаптики матерії тощо).

Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечного предмету військового призначення або підозрілого предмету

Припиніть всі види робіт в районі виявлення вибухонебезпечного предмету.

Не користуйтеся засобами радіозв'язку, мобільними телефонами (вони можуть спровокувати вибух).

Дочекайтеся на небезпечній відстані від місця знаходження вибухонебезпечних предметів або предметів схожих на них прибуття фахівців, при цьому здійснюючи заходи щодо недопущення до небезпечної зони інших людей, вкажіть місце знахідки та повідомте час її виявлення.

Пам'ятайте! Розмінуванням, знешкодженням або знищенням вибухонебезпечних предметів займаються тільки підготовлені фахівці-сапери, допущені до цього виду робіт.

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ, ЩО ВКАЗУЮТЬ НА МОЖЛИВУ НАЛЕЖНІСТЬ ПІДОЗРІЛОГО ПРЕДМЕТА ДО ВИБУХОВОГО ПРИСТРОЮ:

- знаходження в місцях з масовим перебуванням людей (громадському транспорті) без нагляду валізи, пакунка, коробки тощо;
- зовнішня схожість на боєприпаси та піротехнічні вироби; наявність на предметі розтяжок, дротів, що тягнуться від предмету, мотузок, скотчу;
- наявність джерел живлення (батарейки, акумулятори тощо), антен з радіопристроєм, годинникового або електронного таймеру;
- наявність підозрілих звуків, що лунають від предмету (цокання годинника, сигнали через певний проміжок часу); характерний запах (гасу, розчинника, пально-мастильних і хімічних матеріалів тощо);
- наявність елементів (деталей), що не відповідають їх прямому призначенню;
- наявність сторонніх підозрілих предметів у дверях, вікнах, дереві, закріплених за допомогою дроту, ниток, важелів, шнурів тощо.

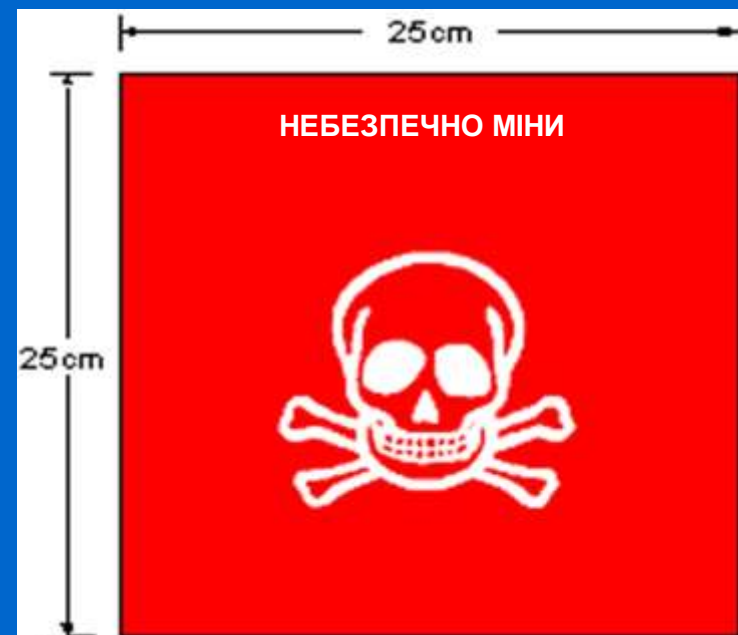
- **ПОЗНАЧЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ДІЛЯНОК ТА МІСЦЬ ВІЯВЛЕННЯ ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ ПІДРУЧНИМИ ЗАСОБАМИ.**
 - Для позначення небезпечних ділянок та місць виявлення вибухонебезпечних предметів можуть використовуватись наступні підручні засоби:
 - кам'яні стовпи або купи каміння;
 - палиці, встановлені навхрест;
 - фарба, нанесена на дерева або скелястий ґрунт;
 - прокопані канави, насипані піском смуги;
 - інші знаки, перешкоди.

-
-
-
- **ПРИ ЗНАХОДЖЕННІ В НЕБЕЗПЕЧНИХ РАЙОНАХ ВСІ ЗНАКИ, ЩО ВИКЛИКАЮТЬ СУМНІВ НЕОБХІДНО РОЗГЛЯДАТИ ЯК ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРО НЕБЕЗПЕКУ!**
- Демаскуючі ознаки районів, що становлять мінну небезпеку:
- наявність дротяних розтяжок;
- часткове оголення корпусу міни;
- наявність тари (контейнерів) військового зразку, запобіжних чек;
- горбки або місця, які виділяються серед певної однорідної території (засохла трава, ґрунт без рослинності тощо);
- укупорка, катушки;
- скелети загиблих тварин;
- необроблені ділянки землі;
- старі оборонні фортифікаційні споруди та інше.

- • Особливу увагу та пильність слід приділяти:
- колишнім військовим позиціям та оборонним укріпленням;
- контрольним дорожнім пунктам;
- місцям переправ через водні перешкоди;
- залишкам військової техніки;
- вузьким місцям, де неможливо обійти або об'їхати перешкоду;
- ґрунтовим дорогам та узбіччям доріг з твердим покриттям;
- необробленим ділянкам землі;
- будинкам та спорудам, що покинуті місцевими жителями.

• • НЕ ЗАЛИШАЙСЯ БАЙДУЖИМ ТА БУДЬ ЗАВЖДИ ПИЛЬНИМ

• Звертайте увагу на підозрілих осіб з нетиповою поведінкою:

• часто озираться і має при собі підозрілий вантаж, (коробки, валізи, тощо);

• виявляє зацікавленість щодо роботи об'єктів газо-, водо-, тепло-, енергозабезпечення, інших важливих підприємств;

• знаходиться без явних на те причин біля залізничних мостів, автомобільних доріг, шляхопроводів та інших об'єктів із підозрілими предметами.

• Запам'ятайте прикмети підозрілих людей і негайно повідомте про це співробітників міліції (102), Служби безпеки України або інших служб.

• Звертайте увагу на підозрілі предмети в транспорті або в людних місцях (покинуті сумки, коробки тощо).

• Негайно повідомте про знахідку співробітників міліції (102) або співробітників СБУ у Харківській області (057) 700-34-50.

• Будьте уважні, уважні і ще раз – уважні!

• **НАДАННЯ ДОПОМОГИ ПОСТТРАЖДАЛИМ ВІД ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ**

- При надзвичайній події пов'язаної з вибухом вибухонебезпечного предмета рекомендується діяти наступним чином:
- Зберігайте спокій, не кидайтеся зразу до постраждалого та не робіть будь-яких рятувальних дій у зоні, яка може бути замінованою.
- Відмітьте час та точне місце події.
- Викличте на допомогу спеціалістів з розмінування та медичних робітників.
- Попросіть постраждалого від міни не рухатись та повідомте йому, що допомога вже в дорозі.
- Візьміть аптечку першої допомоги.
- Після того як постраждалий буде перенесений в безпечне місце спеціалістами підрозділу з розмінування та при відсутності медичного персоналу, ви можете надати необхідну першу допомогу у відповідності до вашої медичної підготовки.

- **Перевірте дихання постраждалого. При необхідності та можливості прочистить дихальні шляхи та зробіть штучне дихання, або зробіть заходи з відновлювання серцево-легеневої діяльності.**
- **Зупиніть кровотечу. Підніміть поранену кінцівку вище рівня серця. Використовуйте любий перев'язувальний або підручний матеріал для накладання давлючої пов'язки.**
- **Якщо поранений знаходиться без свідомості, покладіть його на спину або проміжне положення (між положенням лежачи на животі і на боку).**
- **Захистіть постраждалого від вітру, дощу, холоду або яскравого сонця. Допоможіть йому залишитися у теплі та зберігайте спокій. Розмовляйте з ним та пояснюйте йому, що збираєтесь робити.**
- **Дайте постраждалому води.**
- **Коли постраждалий буде віднесений до машини, негайно відвезіть його до медичного закладу та залишіть інструкції для викликаного вами транспорту.**
- **При транспортуванні забезпечте правильне накладання пов'язок та зупинку кровотечі.**
- **Ніколи не накладайте швів на рани та не робіть складної медичної допомоги якщо ви не лікар.**

Наслідки вибухів при самовільному, несанкціонованому розряджанні вибухонебезпечних предметів

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Національний університет цивільного
захисту України

Кафедра піротехнічної та спеціальної
підготовки

«Правила поведження при виявленні вибухонебезпечних предметів»

керівник заняття:
старший викладач кафедри П та СП
підполковник сл.цз Стецюк Є.І.

